

ВПРАВИ І ЗАВДАННЯ У ПІДРУЧНИКАХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВОРЧИХ УМІНЬ УЧНІВ 3–4 КЛАСІВ

Л. М. Шевчук,

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
e-mail: sh_l_m@ukr.net*

У статті висвітлено результати аналізу вправ і завдань у чинних підручниках з української мови для шкіл з українською мовою навчання, які спрямовано на формування текстотворчих умінь учнів 3–4 класів. Окреслено сучасні тенденції, які впливають на визначення засад текстотворчої діяльності школярів (зокрема, важливість та актуальність грамотного читання текстів різних жанрів і типів, суцільних та несучільних текстів), умови ефективного формування текстотворчих умінь учнів (забезпечення індивідуалізації та диференціації навчання, активізація пізнавальної самостійності та ін.). Описано дидактичні засади побудови системи завдань для ефективної роботи школярів над створенням власних текстів (текстоцентричний, особистісно зорієнтований, діяльнісний підходи; принципи доступності, наступності, систематичності).

Ключові слова: текстотворчі уміння; навчання молодших школярів; українська мова; підручники з української мови; підручники для 3–4 класів.

Постановка проблеми. В умовах інформаційного суспільства опрацювання та створення учнями текстової інформації є актуальними вже з початкових класів. Організація текстотворчої діяльності школярів можлива під час вивчення змісту різних предметів, однак особливу роль відіграють уроки української мови, що зумовлює важливість окреслення дидактичних засад побудови системи вправ і завдань для формування текстотворчих умінь, доцільних для вмісту у підручниках з української мови для 3–4 класів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У результаті аналізу науково-методичної літератури виявлено, що різні аспекти проблеми процесу текстотворення висвітлюють такі науковці, як Н. Болотнова, С. Гіндін, Н. Голуб, І. Зимня, О. Леонтьєв, О. Лурія, В. Мещеряков, Дж. Міллер, І. Секрет, Ч. Осгуд та ін.; текстотворчі уміння як складник текстотворчої компетентності – М. Бондаренко, Н. Перхайло; формування текстотворчих умінь у взаємозв'язку із текстовою ком-

петентністю – А. Баранов, О. Ворожбитова, Т. Дридзе, Г. Михальська, А. Новиков, В. Петренко, Л. Саломатіна, О. Сквородникова, В. Статівка; методичні засади текстотворення у початковій школі – Л. Варзацька, Л. Вирипаєва, І. Головка, О. Мухина, К. Пономарьова, О. Савченко та інші. Водночас наразі недостатньо досліджено дидактичні засади побудови системи вправ і завдань для формування текстотворчих умінь учнів для вмісту у підручниках з української мови для 3–4 класів.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у розгляді дидактичних засад побудови системи вправ і завдань для формування текстотворчих умінь учнів, доцільних для вмісту у підручниках з української мови для 3–4 класів.

Виклад основного матеріалу. Сучасні науковці (Н. Бондаренко, Н. Перхайло) надають перевагу трактуванню терміну “текстотворча компетентність”. Зокрема, Н. Перхайло перелічує текстотворчі уміння серед складників текстотворчої компетентності разом із текстотворчими знаннями, навичками, досвідом текстотворчої діяльності, ціннісним ставленням та особистісними якостями [9, с. 236].

На нашу думку, зважаючи на результат текстотворчої діяльності, по-перше, доцільним є розгляд текстотворчих умінь у контексті інформаційної компетентності, а саме – роботи з текстовою інформацією: ознайомлення, репродукція, перетворення інформації, створення власного продукту на основі отриманої чи самостійно знайденої інформації [6].

По-друге, розгляд текстотворчих умінь крізь призму текстотворчої компетентності мотивує актуальність такої передумови формування текстотворчих умінь учнів, як засвоєння ними текстологічних знань (про будову тексту, його ознаки, види текстів тощо), навчальної інформації про специфіку процесу текстотворення.

Окрім того, на визначення засад текстотворчої діяльності школярів впливають такі сучасні тенденції, як вимоги до грамотного читання текстів, окреслені у міжнародному порівняльному дослідженні PISA. Завдання для оцінки грамотності читання 15-річних школярів містять “тексти-уривки із художніх творів, біографії, ... особисті листи, документи, статті із газет і журналів, інструкції, рекламні оголошення” та ін., у яких “використовуються різноманітні форми представлення інформації: діаграми, малюнки, карти, таблиці і графіки” [8, с. 6]. Використовуються суцільні та несучільні тексти для особистого користування, суспільних цілей і навчання.

Водночас важливою є думка Н. Перхайло про створення вторинних (створених на основі тексту-оригіналу) та власних зв’язних висловлювань різних типів і стилів мовлення [9, с. 236]. На нашу думку,

створення вторинних текстів мотивує необхідність детального аналізу прочитаних текстів, кропіткої роботи над їх відтворенням, відновленням, доповненням. Особливої уваги потребує такий аспект, як добір текстів для опрацювання, які мають викликати інтерес у школярів, відповідати їхнім віковим особливостям, мати інформаційну, естетичну, виховну цінність.

Основою для ефективного цілеспрямованого та послідовного навчання створенню текстів у початкових класах є виконання системи відповідних вправ і завдань у процесі вивчення лексико-граматичного та граматико-орфографічного матеріалу на уроках розвитку зв'язного мовлення [3; 7]. Без сумніву, основним їх джерелом є чинні підручники.

У результаті аналізу чинних підручників з української мови для 3–4 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання виявлено вміст навчальної інформації, відповідної системи вправ і завдань для засвоєння учнями текстологічних знань, водночас вони мають деякі відмінності. Зокрема, у підручнику “Українська мова” для 3 класу М. Вашуленко, О. Мельничайко, Н. Васильківська акцентують увагу школярів на таких аспектах, як поняття тексту; наявність у кожному тексті теми головної думки; можливість добору до тексту заголовка; типи текстів (текст-розповідь, текст-опис, текст-міркування); частини тексту (зачин, основна частина, кінцівка); початок кожної частини з абзацу тощо. М. Захарійчук та А. Мовчун пропонують учням 3 класу визначення тексту, його теми, основної думки (ідеї), заголовка, абзацу, плану тексту; розповідають про художній, науковий, діловий тексти; пишуть про текст-розповідь (науково-популярний або художній), текст-опис, текст-міркування тощо.

Аналогічні аспекти автори підручників [2; 5] продовжують висвітлювати і у 4 класі, водночас пропонуючи вправи і завдання для закріплення: тема, основна думка і заголовок тексту, типи текстів, будова текстів, художній і науково-популярний тексти-описи, чим різняться художні та наукові тексти, поділ тексту на частини або абзаци, складання плану, порівняння текстів, різноманітні види переказу та інше.

Цікавими методичними знахідками авторів є завдання на порівняння текстів (акцент на тому, що те саме можна сказати по-різному) [1]; списування тексту зі зміною прикметників на антоніми (таким чином відбувається відновлення тексту автора) [4]; читання кінцівки тексту казки, розмірковування про те, про що йтиметься в зачині та основній частині казки, якою може бути назва [2]; визна-

чення, якої частини не вистачає у тексті казки [5]; вилучення з тексту речень, які не стосуються теми [5] тощо.

Засвоєння описаних вище знань, виконання завдань і вправ є важливим підґрунтям для здійснення учнями текстотворчої діяльності. Разом з тим вважаємо можливим їх доповнення у такому ключі: акцентування уваги школярів на тексті як зразкові; урізноманітнення текстів, видів текстів для опрацювання; поглиблення комплексного аналізу текстів; порівняння текстів; прогнозування змісту тексту за заголовком, початком, ключовими словами та ін.; визначення нової, основної та додаткової інформації у тексті; знаходження та використання інформації із різних текстів; знаходження у тексті незнайомих слів; редагування тексту (вилучення зайвих слів, речень, абзаців), збагачення й активізація словника школярів (вправляння у доборі слів із низки запропонованих; утворення пар слів з іменників і прикметників, іменників та дієслів; добір пар антонімів, “нанизування намиста” із синонімів; утворення від іменників дієслів, прикметників, від дієслів — іменників; запис низки слів, які починаються на одну букву, речень із таких слів тощо).

Вправи і завдання для текстотворчої діяльності учнів відображено у чинних підручниках з української мови для 3—4 класів таким чином (табл. 1).

Варто зазначити, що у підручниках з української мови [4; 5] М. Д. Захарійчук та А. І. Мовчун пропонують матеріали для уроків розвитку писемного мовлення (ці уроки відображені у змісті), однак через періодичні посилання авторів на “Зошит з розвитку писемного мовлення”, зміст частини завдань є не зовсім зрозумілим.

Окрім того, на нашу думку, можливим є доповнення змісту чинних підручників з української мови для 3—4 класів такими вправами і завданнями для формування текстотворчих умінь учнів: урізноманітнення видів текстів для створення нових (створення розповідного тексту у жанрі казки, оповідання; виконання творчих завдань на основі вірша, загадки, лічилки); вилучення завдань відповідно до запропонованих нами змін в оновленій програмі з української мови (вилучення у 3 класі завдань на створення тексту-міркування, тексту-інструкції); використання різнорівневих завдань; урізноманітнення роботи над переказом тексту (використання театру картинок, переказ тексту казки або оповідання зі зміною особи розповідача, часу дій тощо); вміст зразків виконання творчих робіт (для їх аналізу та порівняння) та інше. Водночас доцільним є упорядкування, більш чітка систематизація завдань для формування текстотворчих умінь учнів 3—4 класів.

Вправи і завдання для формування текстотворчих умінь учнів 3–4 класів

Підручник	Вправи і завдання для формування текстотворчих умінь школярів
[1]	Складання плану тексту та підготовка розповіді за складаним планом; колективне (робота у парах) складання розповіді за ілюстрацією; написання зачину до поданої частини тексту, кінцівки; складання розповіді за малюнками; колективне складання міркування за поданими твердженнями і висновком; складання опису калини із використанням слів із загадки; складання за зразком інструкції до відомої гри; написання листа дідусеві та бабусі; складання колективного листа до учнів 3 класу сусідньої школи, самостійне написання листа своєму другові чи подрузі; написання привітання близьким чи знайомим до їхнього дня народження; складання запрошення; усне складання за малюнком розповіді на тему “У бібліотеці”; складання розповіді “Мій друг” або “Моя подруга”, про допомогу мамі; складання за малюнком казки про лісову школу; написання казки про те, як щедра горобина підгодовує пташок, про двох хвальків; робота в групах над написанням міркуванням “Про кого можна сказати: “Це порядна, чесна і добра людина?””
[4]	Складання тексту-опису за поданим планом або малюнками (із використанням слів з довідки; складання тексту-опису ластівки; складання тексту-міркування (із використанням слів та сполучень слів із тексту вправи), за поданим початком (із використанням слів та сполучень слів із довідки), на тему “Для чого існують бібліотеки?”; складання тексту за поданими початком, кінцівкою та малюнками, за зачином і кінцівкою (із використанням малюнків та словосполучень з довідки; за малюнком і кінцівкою (із використанням словосполучень з довідки); складання продовження тексту (із використанням малюнка і плану); складання тексту-інструкції про виготовлення рамки для фотографії (із використанням малюнків і зразка); складання за текстом вправи власної записки; написання листа близьким людям або друзям; складання запрошення (із використанням порад); складання вітання зі святом; складання тексту-опису за малюнками; складання висловлювання про прочитаний твір; складання розповіді на тему “Мої канікули”

Підручник	Вправи і завдання для формування текстотворчих умінь школярів
[2]	Складання розповіді про різні захоплення дітей (за фото-ілюстраціями); доповнення основної частину тексту і придумування кінцівки; складання та записування продовження тексту (використовуючи займенники); побудова тексту-міркування на основі запропонованого тексту, за твердженням і висновком; складання тексту-розповіді про займенник як частину мови, про свої домашні обов'язки, короткої розповіді із поданими словами
[5]	Складання записки матері (використовуючи слова ввічливості), привітання до Дня матері, запрошення; складання тексту-розповіді на тему "Моя допомога в сім'ї", "Весняний букет для мами", "Ростуть кульбабки в лузі" (із використанням запропонованих слів для зв'язку речень), "Зимовий день" (із уживанням прикметників у різних відмінках); "Дари лісу" (за складеним самостійно планом); складання тексту-опису метелика, тюльпана, улюбленої квітки, за малюнком, художнього опису птаха, тексту-опису за колективно складеним планом (з опорою на допоміжні матеріали); складання розповіді "Я в бібліотеці" (вживаючи запропоновані прислівники), тексту-розповіді з елементами міркування про прочитаний текст, частини тексту-міркування, якої не вистачає, тексту-міркування на тему "Бджілка – корисна комаха", тексту-міркування, початком якого є подане твердження або прислів'я, письмового висловлювання з елементами міркування за прочитаним твором, письмового висловлювання (розповіді) з елементами опису; складання продовження казки за поданими малюнками та кінцівкою, кінцівки казки, останнім реченням якої є одне із запропонованих прислів'їв; написання замітки про подію, що запам'яталася; складання інструкції (на основі прочитаного тексту)

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для ефективної роботи школярів над створенням власних текстів необхідною є побудова системи завдань у підручниках з української мови для 3–4 класів на засадах текстоцентричного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів, принципів доступності, наступності, систематичності. Сучасні тенденції зумовлюють переосмислення засад текстотвор-

чої діяльності школярів, зважаючи на вимоги до грамотного читання текстів, окреслені у порівняльному міжнародному дослідженні PISA, умови ефективного формування текстотворчих умінь учнів для забезпечення індивідуалізації та диференціації навчання, активізації пізнавальної самостійності.

Література

1. Вашуленко М. С. Українська мова : підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням українською мовою / М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко, Н. А. Васильківська / за ред. М. С. Вашуленка. – К. : Видавничий дім “Освіта”, 2013. – 192 с.
2. Вашуленко М. С. Українська мова : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням українською мовою / М. С. Вашуленко, С. Г. Дубовик, О. І. Мельничайко ; за ред. М. С. Вашуленка. – К. : Видавничий дім “Освіта”, 2015. – 192 с.
3. Глазова О. П. Перспективність і наступність у формуванні текстотворчих умінь в учнів початкових і 5 класів загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / О. П. Глазова. – К., 1999. – 18 с.
4. Захарійчук М. Д. Українська мова : підруч. для 3 кл. загальноосвітн. навч. закладів з навч. укр. мовою / М. Д. Захарійчук, А. І. Мовчун. – К. : Грамота, 2013. – 176 с.
5. Захарійчук М. Д. Українська мова : підруч. для 4 кл. загальноосвітн. навч. закладів з навч. укр. мовою / М. Д. Захарійчук, А. І. Мовчун. – К. : Грамота, 2012. – 176 с.
6. Зіборова В. Формування інформаційної компетентності учнів [Електронний ресурс] / В. Зіборова. – Режим доступу: // <http://icrmi.luguniv.edu.ua>
7. Карпалюк В. С. Формування текстотворчих умінь в учнів початкових класів [Електронний ресурс] / В. С. Карпалюк. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
8. Международная программа PISA. Примеры заданий по чтению, математике и естествознанию [Електронний ресурс] / сост. Г. С. Ковалева, Л. П. Красновский, К. А. Краснянская. – Центр оценивания качества образования ИОСО РАО, 2003. – Режим доступу: <http://www.cettero.ru>
9. Перхайло Н. А. Від компетентності вчителя – до компетентності учня: комунікативний аспект [Електронний ресурс] / Н. А. Перхайло. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
10. Шевчук Л. М. Вправи і завдання у підручниках з української мови для формування текстотворчих умінь учнів 2 класу / Л. М. Шевчук // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О. М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2016. – Вип. 16. – С. 473–481.
11. Шевчук Л. М. Читаємо. Розуміємо. Творимо / Л. Шевчук // Програми курсів за вибором для загальноосвітніх начальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних складів. 1–4 класи. Книга 4 / [упор. А. Лотоцька, Г. Древаль]. – Тернопіль : Мандрівець, 2015. – С. 140–179.

References

1. Vashulenko M. S. Ukrayins'ka mova : pidruch. dlya 3 kl. zahal'noosvit. navch. zakl. z navchannyam ukrayins'koyu movoyu / M. S. Vashulenko, O. I. Mel'nychayko, N. A. Vasylykivs'ka / za red. M. S. Vashulenko. – K. : Vydavnychyy dim "Osvita", 2013. – 192 s.
2. Vashulenko M. S. Ukrayins'ka mova : pidruch. dlya 4 kl. zahal'noosvit. navch. zakl. z navchannyam ukrayins'koyu movoyu / M. S. Vashulenko, S. H. Dubovyk, O. I. Mel'nychayko ; za red. M. S. Vashulenko. – K. : Vydavnychyy dim "Osvita", 2015. – 192 s.
3. Hlazova O. P. Perspektyvnist' i nastupnist' u formuvanni tekstotvorchykh umin' v uchniv pochatkovykh i 5 klasiv zahal'noosvitn'oyi shkoly : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.02 / O. P. Hlazova. – K., 1999. – 18 s.
4. Zakhariychuk M. D. Ukrayins'ka mova : pidruch. dlya 3 kl. zahal'noosvitn. navch. zakladiv z navch. ukr. Movoyu / M. D. Zakhariychuk, A. I. Movchun. – K. : Hramota, 2013. – 176 s.
5. Ziborova V. Formuvannya informatsiyanoi kompetentnosti uchniv [Elektronnyy resurs] / V. Ziborova. – Rezhym dostupu: // <http://icrmu.luguniv.edu.ua>
6. Karpalyuk V. S. Formuvannya tekstotvorchykh umin' v uchniv pochatkovykh klasiv [Elektronnyy resurs] / V. S. Karpalyuk. – Rezhym dostupu: irbis-nbuv.gov.ua
7. Mezhdunarodnaya prohramma PISA. Prymeriy zadanyj po chtenyyu, matematyke y estestvoznanyu [Elektronnyy resurs] / sost. H. S. Kovaleva, L. P. Krasnovskiy, K. A. Krasnyanskaya. – Centr ocenivannya kachestva obrazovannya YOSO RAO, 2003. – Rezhym dostupu: <http://www.cettero.ru>
8. Perkhaylo N. A. Vid kompetentnosti vchytelya – do kompetentnosti uchnya: komunikatyvnyy aspekt [Elektronnyy resurs] / N. A. Perkhaylo. – Rezhym dostupu: irbis-nbuv.gov.ua
9. Shevchuk L. M. Vpravy i zavdannya u pidruchnykakh z ukrayins'koyu movy dlya formuvannya tekstotvorchykh umin' uchniv 2 klasu / L. M. Shevchuk // Problemy suchasnoho pidruchnyka : zb. nauk. prats' / [red. kol. ; holov. red. – O. M. Topuzov]. – K. : Pedahohichna dumka, 2016. – Vyp. 16. – S. 473–481.
10. Shevchuk L. M. Chytayemo. Rozumiyemo. Tvorymo / L. Shevchuk // Prohramy kursiv za vyborom dlya zahal'noosvitnikh nachal'nykh zakladiv. Variatyvna skladova Typovykh navchal'nykh skladiv. 1–4 klasy. Knyha 4 / upor. A. Lotots'ka, H. Dreval'. – Ternopil' : Mandrivets', 2015. – S. 140–179.

Шевчук Л. Н.

УПРАЖНЕНИЯ И ЗАДАНИЯ В УЧЕБНИКАХ ПО УКРАИНСКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ УМЕНИЙ СОЗДАВАТЬ ТЕКСТЫ УЧАЩИМИСЯ 3–4 КЛАССОВ

В статье предложены результаты анализа упражнений и заданий современных учебников по украинскому языку для школ с украинским языком обучения, которые способствуют формированию умений создавать тексты учащимися 3–4 классов. Очерчены современные тенденции, которые влияют на определение основ продуцирования текстов школьниками (в частности, важность и актуальность грамотного чтения текстов разных жанров и типов, сплошных и несплошных текстов), условия эффективного формирования умений создавать тексты учащимися (обеспечение индивидуализации и дифференциации обучения, активизация познавательной самостоятельности и др.). Описаны дидактические основы построения системы заданий для эффективной работы второклассников над созданием собственных текстов (текстоцентрический, личностно-ориентированный, деятельный подходы; соблюдение принципов систематичности и последовательности).

Ключевые слова: умения создавать тексты; обучение младших школьников; украинский язык; учебники по украинскому языку; учебники для 3–4 классов.

Shevchuk L.

EXERCISES AND TASKS OF TEXTBOOKS ON UKRAINIAN FOR FORMING TEXTOCREATIVE ABILITIES OF PUPILS OF THE 3RD- 4TH FORMS

The article outlines the essence of the concept “students’ textocreative ability”, which is considered as a component of textocreative competence, justifies the urgency and importance the system of tasks in textbooks on Ukrainian to create the textocreative abilities of primary school children.

The paper outlines the current trends that affect the determination of principles of junior schoolchildren’s textocreative activity (in particular, the importance and relevance of literacy reading different genres and types of texts, continuous and non-continuous texts), the conditions for an effective formation of students’ textocreative abilities (providing personalization and differentiation of education, activation of cognitive self sufficiency, etc.).

It offers an analysis of exercises and tasks for the formation of the textocreative abilities of 3-4th graders, which are contained in modern textbooks on Ukrainian for schools with education in Ukrainian. The author outlines the didactic principles of tasks’ system for the effective work of the pupils to create their own texts. In particular, it is appropriate to form textocreative abilities of primary school children on the basis of textocentric, activity and person-centered approaches, which provides a detailed analysis of the proposed texts that could be a model of the results of textocreative activity; comparison of texts, paragraphs, words; the

tasks for restoring the texts with spaces and deformed; constructing of the texts from the proposed parts, paragraphs from sentences, sentences from words, words from letters; addition of the texts, paragraphs, sentences and so on. An individual tasks performance by each student for the formation of textocreative abilities is ensured with a gradual transition from collective to individual work of students; providing personalization and differentiation of education. However, it is important to observe the principles of regularity, continuity, a gradual transition from the perception, analysis, recognition, reproduction, restoration, editing the proposed text to construction, additions, creating pupil's own one.

Key words: textocreative abilities; teaching of primary schoolchildren; textbooks on Ukrainian; textbooks for pupils of the 3rd–4th forms.

УДК 378

ДИЗАЙН НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ (з досвіду конструювання робочого зошиту з дисципліни “Перспектива і тіні” для студентів коледжу КНУТД)

Г. М. Шкарупа,

*викладач циклової комісії образотворчих дисциплін Коледжу
Київського національного університету технологій та дизайну,
e-mail: kiev.anna@i.ua*

Робочі зошити з друкованою основою широко використовуються у викладанні великої кількості навчальних предметів і орієнтовані на різний вік учнів. У вищій школі робочі зошити допомагають економити час і урізноманітнюють самостійну роботу студентів. Орієнтованість на студента, його компетентність та майбутню професійну придатність ставить перед викладачами, авторами навчальних видань та графічними дизайнерами (або художниками-ілюстраторами) додаткові задачі в роботі з мотиваціями. Сам вигляд друкованого видання, візуальна культура, з якою подається студенту навчальний та ілюстративний матеріал, може виступати чинником підвищення мотивації до навчання. Особливо, коли йдеться про виховання професійної культури графічних дизайнерів у коледжі КНУТД.

Ключові слова: робочий зошит; дизайн навчального видання; підвищення мотивації студентів.